

مستفاد می‌گردد استرداد سهام و لغو عضویت شما در سال قبل به تصویب هیأت مدیره رسیده و عملاً از آن زمان به بعد عضو تعاونی محسوب نخواهید شد و قانوناً مطالبات شما می‌بایست از حساب سرمایه خارج و در حساب بدهیهای شرکت انعکاس می‌یافت که با توجه به این موضوع کاهش مطالبات شما از بابت سهام و سود سهام متعلقه نیز اصولی و منطبق با مقررات جاری نمی‌باشد زیرا بستانکاران شرکت موظف به تأمین زیانهای وارده به شرکت نخواهند بود مگر آنکه شرکت با توجه به ضوابط قانونی ورشکسته تشخیص داده شود که در آن صورت بستانکاران با عنایت به مانده دارایی‌ها و بدهیهای شرکت استحقاق دریافت قسمتی از مطالبات خود را خواهند داشت و با توجه به اینکه شرکت تعاونی مورد نظر ورشکسته نگردیده کاهش مطالبات شما از بابت سرمایه و سود سهام سنوات قبل نیز صحیح به نظر نمی‌رسد و می‌بایست کل مطالبات شما طبق محاسبات اولیه مسترد گردد. چنانچه استرداد سهام به قیمت روز در اساسنامه مورد عمل شرکت پیش‌بینی نشده باشد، شما می‌توانید به استناد اساسنامه مورد عمل شرکت درخواست ارزیابی سهام و استرداد آن را به قیمت روز داشته باشید که در آن صورت مسئولین شرکت موظفند در جهت رعایت مفاد اساسنامه در خصوص درخواست شما اقدام مقتضی معمول دارند، جهت مزید اطلاع یادآوری می‌نماید طبق قانون مالیاتهای مستقیم، زیان پذیرفته شده شرکت در هر سال می‌بایست از محل سود سنوات آتی طی سه سال مستهلک گردد که این توضیح نیز کسر زیان سال جاری از محل سود سهام سنوات قبل اصولی نمی‌باشد.

□ پرسش: آقای مهدی میرزاخانی حسابدار شرکت تعاونی تهیه و توزیع... مرقوم داشته‌اند که شرکت در سال جاری برای تأمین بخشی از نیازهای ارزی خود جهت واردات ناگزیر از خرید ارز از بازار آزاد گردید. از آنجا که طبق استعلامات به عمل آمده و خریدهای قبلی ارز از بانکهای کشور ارزش هر دلار ۷۹۵۰ ریال می‌باشد و تأمین مابقی ارز موردنیاز به آن قیمت میسر نگردید، ارز موردنیاز به ارزش هر دلار ۸۰۵۰ ریال خریداری گردید و با توجه به اینکه در زمان فروش ارز به قیمت کمتر از قیمت خرید ماهه تفاوت در حساب زیان ناشی از تسعیر نرخ ارز عمل می‌شود ماهه تفاوت قیمت خرید از بانک و بازار آزاد در چه حسابی قابل انعکاس می‌باشد و خواسته‌اند در این خصوص راهنمایی لازم بعمل آید.

■ پاسخ: همانطور که مرقوم داشته‌اید در زمان فروش ارز به بهایی کمتر از قیمت خرید ماهه تفاوت در حساب زیان ناشی از تسعیر نرخ ارز درج می‌گردد زیرا در این زمان زیان حاصل از فروش ارز قطعیت یافته است ولی در زمان خرید قیمت واقعی خرید ارز مبلغی است که برای آن پرداخت گردید و در این مقطع سود و یا زیانی برای شرکت حاصل نشده که موظف به انعکاس آن در حسابهای شرکت باشیم لذا در زمان خرید کل مبلغ پرداخت شده، جهت خرید ارز مورد نیاز طبق روال عادی شرکت در حسابهای موردنظر درج می‌گردد و از بابت

پاسخ به سئوالات

مالی

تعاونیها

○ معصومه گنجی

□ پرسش: خانم نادره انصاری عضو شرکت تعاونی مصرف کارکنان... مرقوم داشته‌اند اینجانب در سال گذشته از محل کار خود به یکی از استانهای کشور انتقال یافتم، قبل از عزیمت به استان محل مأموریت به شرکت تعاونی مراجعه و با ارائه درخواست لغو عضویت و دفترچه تعاونی و برگ سهام عملاً از عضویت تعاونی خارج و مبلغ سود سهام و ارزش اسمی سهام محاسبه و مقرر شد متعاقباً جهت دریافت چک مربوطه به حسابداری تعاونی مراجعه نمایم که متأسفانه در موعد تعیین شده امکان مراجعه به تعاونی و دریافت وجه مسیر نگردید و عازم استان محل مأموریت شدم. امسال که برای دریافت چک مراجعه کرده‌ام مبلغ پرداخت شده کمتر از سال قبل گردیده و حسابدار تعاونی اعلام می‌نماید که علت این کاهش زیان سال ۸۰ می‌باشد و با این توضیحات پرسیده‌اند آیا تعاونی می‌تواند نسبت به کاهش حق‌السهم و سود سهام اینجانب اقدام نماید یا خیر. ضمن آنکه طبق اساسنامه استرداد سهام می‌بایست به روز ثبت انجام شود ولی تعاونی در سال گذشته ارزش سهام اینجانب را به قیمت اسمی محاسبه نمودند.

■ پاسخ: خانم انصاری بطوری که از مندرجات نامه ارسالی

که در آرتیکل فوق، حساب خرید معادل کل کالای دریافتی از بابت تخفیفات است، حساب سود و زیان سنواتی مربوط به سهم تخفیفات سال قبل و حساب تخفیفات خرید سهم تخفیفات از خریدهای سال جاری است که به این ترتیب حساب سود و زیان سنواتی موجب افزایش سود سال قبل و تغییر در حسابهای ناشی از تقسیم سود ویژه خواهد شد (ذخیره قانونی، آموزش، احتیاطی، سود سهام و...)

البته در صورتی که سهم تخفیفات سال قبل ناچیز باشد می‌توانید ضمن هماهنگی با ممیز مالیاتی مربوط این رقم را نیز در حساب تخفیفات خرید منعکس و از ایجاد تغییر در حسابهای سال قبل ممانعت به عمل آورید زیرا این رقم هرچند موجب عدم رعایت اصل تطابق هزینه و درآمد در سال قبل خواهد شد ولی در پرداخت مالیات و حقوق صاحبان سهام تأثیر عمده‌ای بر جای نخواهد گذاشت ولی لازم است در سنوات آتی از تکرار این رویه ممانعت لازم معمول و در انجام تعدیلات پایانی سال دقت بیشتری مبذول گردد.

□ پرسش: حسابدار شرکت تعاونی خدماتی... عنوان نموده‌اند که شرکت بسیاری از معاملات خود را از طریق چک وعده‌دار به انجام می‌رساند و پیوسته نیازمند تعداد زیادی اوراق چک جهت انجام معاملات می‌باشد ولی بانک از ارائه بیش از یک دسته چک خودداری می‌نماید ضمن آنکه این دسته چکها نیز پس از ارائه اکثریت چکها به بانک تحویل می‌گردد. لذا شرکت پیوسته از جهت داشتن چک جهت انجام معاملات خود در مضیقه می‌باشد. به همین دلیل اعضای هیأت مدیره در قبالت معاملات شرکت اقدام به واگذاری چک شخصی خویش می‌نمایند و با این وصف ثبت حسابهای شرکت دچار مشکلاتی گردیده و خواسته‌اند درخصوص مناسبترین راه ثبت چکها راهنمایی لازم به عمل آید زیرا در حال حاضر چکهای واگذاری توسط مدیران در حساب اسناد پرداختی ثبت می‌گردد و کنترل آنها برای شرکت مشکل و بعضاً غیرعملی می‌باشد.

■ پاسخ: همانگونه که مطلعید طبق قانون چک، صادرکننده چک در زمان صدور چک می‌بایست در حساب جاری خود دارای وجه نقد و یا اعتبار نزد بانک باشد. در غیر این صورت صدور چک از مصادیق ماده ۳ قانون چک تلقی و در صورت مراجعه دارنده آن به بانک بلامحل تشخیص داده شده و می‌تواند تحت تعقیب قضایی قرار گیرد. به همین دلیل بانک در زمانی اقدام به ارائه دسته چک جدید می‌نماید که تعدادی از چکهای دسته چک طبق مقررات بانکی جهت وصول به بانک ارائه شده باشد. ضمناً عنوان اسناد پرداختی در شرکتها و مؤسسات دارای شخصیت حقوقی به اسنادی اطلاق می‌گردد که توسط صاحبان امضای مجاز شرکت تأیید و تأمین پرداخت وجه آن به عهده شرکت باشد و چون چکهای ارائه شده توسط مدیران شرکت دارای امضاءهای مجاز شرکت نبوده و از حساب جاری متعلق به شرکت نیز صادر نگردیده، این قبیل چکها در ردیف اسناد پرداختی شرکت تلقی نشده و اصولاً ثبت آن در

مابه‌التفاوت قیمت بازار آزاد و قیمت بانکی ثبتی در حسابها صورت نخواهد گرفت. بدیهی است چنانچه به دلایلی اقدام به فروش ارز خریداری شده نمائیم مابه‌التفاوت بهای خرید (۸۰۵۰ ریال) تا قیمت فروش حسب مورد در حساب سود و یا زیان ناشی از تسعیر نرخ ارز قابل انعکاس خواهد بود.

□ پرسش: خانم نرگس راجی حسابدار شرکت تولیدی... مرقوم داشته‌اند که شرکت در سال گذشته خریدهای عمده‌ای از یکی از مؤسسات داخلی نمود و طبق قرارداد فیما بین، شرکت فروشنده موظف است در ازای خریدهای بیش از... ریال مبلغی را به عنوان تخفیف به شرکت پرداخت نماید که در زمان مقرر در این خصوص اقدامی به عمل نیامده است. در سال جاری شرکت بابت کل تخفیفات قابل پرداخت به شرکت اقدام به واگذاری مبلغی کالا به شرکت نموده است که در خصوص ثبت آن دچار تردید می‌باشم زیرا در صورتی که کالای دریافتی در حساب موجودی کالای اول دوره ثبت نگردد ناگزیر از اصلاح صورتحسابهای پایان سال ۸۰ خواهم شد که قبلاً این صورتحسابها در مجمع عمومی شرکت به تصویب اعضاء رسیده است و پرسیده‌اند راه اصولی جهت ثبت کالای تحویلی چیست؟

■ پاسخ: خانم راجی یکی از اصلاحات و تعدیلات ضروری پایان سال در حسابها ثبت و انعکاس مطالبات ناشی از اینگونه تخفیفات قابل دریافت و یا قابل پرداخت می‌باشد که در پایان سال می‌بایست با توجه به قراردادهای فیما بین به طور دقیق محاسبه و در حسابها انعکاس داده شود. زیرا این قبیل بدهی‌ها و یا مطالبات مستقیماً باعث افزایش و یا کاهش سود ویژه و به تبع آن تغییر در مطالبات اعضای شرکت خواهد شد. جهت این امر نیز لازم بود در سال گذشته کل تخفیفات قابل دریافت شرکت محاسبه و در حساب بدهکاران و تخفیفات خرید منعکس می‌گردید و در سال جاری نیز کالای دریافتی از بابت تخفیفات با این حسابها تعدیل می‌یافت. علی‌ایحال در حال حاضر ارزش کالای دریافتی می‌بایست در حساب خرید شرکت انعکاس داده شود و این کالاها تأثیری را در حساب موجودی کالای اول دوره به جای نخواهد گذاشت زیرا موجودی کالای اول دوره همان رقمی است که در موجودی برداری پایان سال صورت برداری، ارزیابی و در حسابها انعکاس یافته است و کالای دریافتی فعلی تغییری در آن ایجاد نخواهد نمود.

اما درخصوص طرف حساب این خرید لازم است نخست سهم تخفیفات خریدهای سال قبل از سهم تخفیفات سال جاری تفکیک گردد پس از این شناسایی ثبت مربوطه به صورت زیر در حسابها قابل انعکاس می‌باشد:

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
خرید	xxx	
سود و زیان سنواتی		xxx
تخفیفات خرید		xxx

و راهنمایی‌های دیگری که در این زمینه برای شما امکانپذیر است.

■ پاسخ: آقای ایزدخواه در صورتی که مؤسسات موردنظر شما طبق قانون در اداره ثبت شرکتها، ثبت شده باشند و یا جهت مؤسسات اقدام به دریافت کارت بازرگانی نموده باشید دریافت دفاتر قانونی (روزنامه و کل پلمپ شده در اداره ثبت شرکتها) الزامی می‌باشد و در صورتی که مؤسسات مذکور در اداره ثبت شرکتها ثبت نشده ولی از مصادیق اشخاص حقیقی پیش‌بینی شده در ماده ۹۶ قانون مالیاتهای مستقیم باشند اخذ دفاتر قانونی برای آنها الزامی خواهد بود. در غیر این صورت با عنایت به قانون اخیرالذکر می‌توانند دارای دفاتر مشاغل باشند لذا از آنجا که نوع فعالیت مؤسسات موردنظر در نامه ارسالی تصریح نگردیده اظهارنظر قاطع در این مورد میسر نمی‌باشد. شایسته است این مورد با مراجعه به ماده ۹۶ قانون مالیاتهای مستقیم و مطابق نوع فعالیت مؤسسه با مؤسسات پیش‌بینی شده در قانون شناسایی و یا آنکه نوع فعالیت خود را به طور صریح اعلام تا درخصوص آن اظهارنظر مقتضی صورت پذیرد.

۲. همانگونه که در مضمون نامه ارسالی مرقوم داشته‌اید اداره کل تعاون با محدود کردن موضوع فعالیت تعاونی، انجام بعضی از رشته‌های موردنظر اعضای تعاونی را در قالب شرکت تعاونی مجاز ندانسته و ثبت رویدادهای مالی این قبیل فعالیتها در دفاتر قانونی تعاونی بیانگر تخطی تعاونی از حدود وظایف پیش‌بینی شده در اساسنامه شرکت تلقی می‌گردد. ضمن آنکه این عمل موجب تداخل درآمد و هزینه فعالیت‌های مختلف در دفاتر تعاونی خواهد شد. لذا ثبت کلیه فعالیت‌های مجموعه در دفاتر قانونی شرکت تعاونی صحیح و اصولی نمی‌باشد ضمن آنکه اصل تفکیک شخصیت در اصول حسابداری را نیز خدشه‌دار خواهد نمود.

۳. درخصوص چگونگی تقسیم درآمد فعالیت‌های مختلف بین اعضای یادآوری می‌گردد که این امر به توافق بین اعضاء و سرمایه‌گذاران طرحهای مختلف بستگی دارد. این درآمدها می‌تواند با عنایت به میزان سرمایه‌گذاری هر عضو در رشته موردنظر و حجم فعالیت وی در کسب درآمد بین آنان تقسیم گردد ولی پیشنهاد می‌گردد به منظور جلوگیری از هرگونه اختلاف احتمالی آتی این مورد قبل از کسب درآمد به طور صریح و روشن تعیین و به تصویب اعضاء رسانده شود یادآوری می‌نماید دو عامل مهم و قابل توجه در این خصوص حجم سرمایه‌گذاری و میزان فعالیت هر عضو در کسب درآمد خواهد بود. ضمن آنکه اعضاء فعال در هر رشته می‌توانند مطابق عرف معمول حق‌الزحمه خود را دریافت نمایند.

۴. درخصوص پذیرش مسئولیت مدیریت تمام رشته‌ها توسط یک نفر شایان ذکر است در صورتی که مؤسسات مختلف موردنظر در قالب شرکتها پیش‌بینی شده در قانون تجارت به ثبت رسیده باشند پذیرش سمت مدیریت عاملی، آنها توسط یک نفر مغایر با ماده ۱۲۶ قانون تجارت بوده و خلاف می‌باشد. در این خصوص هریک از مؤسسات می‌بایست دارای مدیر

ردیف حساب اسناد پرداختی صحیح نمی‌باشد و کنترل آن در حسابهای قانونی شرکت نیز همانطور که عملاً با آن مواجه شده‌اید، غالباً با مشکل، و با دشواری مواجه خواهد شد. با توجه به توضیحات فوق پیشنهاد می‌گردد اصولاً استفاده از چکهای مدیران و حساب شخصی آنان در سیستم حسابداری شرکت متوقف و یا به حداقل ممکن کاهش داده شود و در صورت استفاده اتفاقی از این چکها نیز در زمان واگذاری چک به جای حساب اسناد پرداختی که مغایر با ماهیت واقعی حساب است از سرفصل حسابهای پرداختی، بستانکاران و یا جاری شرکاء حسب مورد و با توجه به عناوین حساب مورد استفاده در شرکت بهره‌گیری ننمائید. لیکن می‌بایست دقت شود که در سررسید چکهای موردنظر وجه چکها به حساب صادرکنندگان چک واریز و حتی الامکان از برگشت چکها ممانعت به عمل آید. ضمن آنکه سررسید این قبیل چکها معمولاً توسط صادرکنندگان آن کنترل و به شرکت اعلام خواهد شد.

ضمناً پیشنهاد می‌گردد جهت تطبیق ماهیت حساب با واقعیت امر و رعایت قوانین جاری و جلوگیری از هرگونه مشکلات بعدی برای پرداختهای مدت‌دار لازم است نسبت به صدور سفته اقدام و آن را در حسابهای اسناد پرداختی منعکس سازید زیرا استفاده از سفته با توجه به هزینه تمبر آن می‌تواند دشواریهای شرکت را در این زمینه کاهش داده و در جهت تطبیق عملکرد مالی شرکت با موازین قانونی مؤثر باشد.

□ پرسش: آقای حسین ایزدخواه عضو هیأت مدیره شرکت تعاونی فرهنگی و آموزشی... اظهار داشته‌اند که شرکت در سال ۷۸ با ۸ نفر عضو دانشگاهی که هریک دارای تخصص در زمینه‌های مختلف می‌باشند تشکیل گردید. هدف از تشکیل تعاونی انجام فعالیت در رشته مختلف تخصص اعضاء بود. به همین منظور شرکت در قالب تعاونی چندمنظوره به ثبت رسید، در سال گذشته برای تطبیق اساسنامه با قانون جدید به اداره تعاون مراجعه گردید که در این مرحله با تعاونی چندمنظوره موافقت نشد و حدود فعالیت تعاونی نیز محدود گردید. به همین دلیل اعضاء درصدد برآمدند که فعالیت خود را در قالب مؤسسات مختلف و به صورت یک مجموعه دنبال نمایند که یکی از این فعالیتها نیز در قالب شرکت تعاونی قابل انجام می‌باشد و با این توضیحات درخصوص چگونگی انجام عملیات حسابداری سؤالاتی را به شرح زیر عنوان داشته‌اند:

۱. آیا بایست کلیه تعاملات مجموعه در رشته‌های مختلف در دفاتر قانونی تحریر شود؟
۲. آیا ثبت کلیه رویدادهای مالی رشته‌های مختلف در دفاتر شرکت تعاونی امکانپذیر است؟
۳. درآمد حاصل از فعالیت‌های مختلف به چه نحو قابل تقسیم بین اعضاء است؟
۴. با توجه به ثابت بودن اعضاء در مؤسسات مختلف یک نفر می‌تواند مدیریت عاملی تمام مؤسسات مجموعه را عهده‌دار شود؟
۵. آیا سرمایه‌گذاری اولیه برای انجام کلیه فعالیتها کفایت می‌نماید یا خیر؟

مستقلی باشند و در صورتی که کل مجموعه به عنوان یک مجموعه فرهنگی و... به ثبت رسیده باشد قانوناً می‌تواند دارای یک مدیرعامل باشد که در آن صورت سایر مؤسسات زیرمجموعه دارای سرپرست جداگانه‌ای خواهند بود که فعالیت هر رشته را زیر نظر مدیرعامل مؤسسه هدایت و رهبری می‌نماید.

۵. در خصوص کفایت سرمایه گذاری اولیه برای انجام کلیه فعالیتها یادآوری می‌نماید سؤال مطروحه از صراحت لازم برخوردار نمی‌باشد.

در صورتیکه هدف از طرح سؤال کفایت مالی سرمایه باشد لازم به ذکر است که اظهار نظر در این خصوص در صلاحیت پاسخگو نبوده و این امر می‌بایست با توجه به نیازمندیهای مؤسسه، امکانات موجود و تواناییهای مالی صاحبان سرمایه، توسط آنان بررسی شود. در این خصوص طراحی یک طرح جامع و کافی و پیش‌بینی نیازمندیهای هر رشته از فعالیت می‌تواند میزان امکانات مالی مورد نیاز جهت راه‌اندازی مؤسسه را نشان دهد که البته این امر می‌بایست براساس واقعیات و به دور از

حداکثر گمان صورت پذیرد. ولی چنانچه منظور تفکیک سرمایه هر بخش باشد یادآوری می‌نماید چون مؤسسات مختلف به طور مستقل از یکدیگر تشکیل و فعالیت خواهند نمود. بدیهی است می‌بایست سرمایه هر بخش نیز به طور جداگانه تعیین و توسط افراد سهام در مؤسسه تأمین گردد که برآورد سرمایه مورد نیاز هر مؤسسه نیز از طریق طراحی، پیش‌بینی و برآورد ریالی طرح فوق‌الاشاره امکان‌پذیر خواهد بود.

در خاتمه جهت مزید آگاهی خاطر نشان می‌سازد حسابهای شرکت تعاونی می‌بایست به طور جدا از مؤسسات مورد نظر نگهداری و در پایان هر دوره مالی نیز سود ویژه آن مطابق با اساسنامه مورد عمل و مصوبات مجمع عمومی سالانه تهیه و اظهارنامه مالیاتی آن نیز مطابق مقررات در موعد پیش‌بینی شده در قانون (حداکثر تا پایان تیرماه سال بعد) به وزارت امور اقتصادی و دارایی تحویل و مصوبات مجمع عمومی سالیانه نیز به اداره کل تعاون استان، یا شهرستان حوزه فعالیت شرکت تسلیم گردد.

«راهنمای اشتراک ماهنامه تعاون»

لطفاً قبل از پرکردن برگ درخواست اشتراک به نکات زیر توجه فرمایید:

- ۱- بهای تک شماره ماهنامه تعاون ۲۵۰۰ ریال و بهای اشتراک سالیانه با احتساب هزینه‌های پستی ۲۰۰۰۰ ریال می‌باشد.
- ۲- وجه اشتراک را به حساب شماره ۹۵۲۰۶ بانک ملی ایران - تهران شعبه حسابهای دولتی واریز کرده و فیش بانکی را به همراه فرم اشتراک تکمیل شده به آدرس دفتر پست نمائید تا مجله‌های مورد نظر برای شما ارسال گردد.
- ۳- از دریافت نظریات و پیشنهادات شما استقبال می‌کنیم.

آدرس ماهنامه تعاون:

تهران - خیابان ولیعصر (عج)، خیابان بزرگمهر، تقاطع خیابان برادران شهید مظفر، ساختمان شماره ۲ وزارت تعاون، پلاک ۱۰، طبقه اول
ماهنامه تعاون
تلفن: ۶۲۱۷۰۲۳ - شماره: ۶۲۹۹۶۲۳

«برگه درخواست اشتراک ماهنامه تعاون»

قبلاً مشترک بوده‌ام ■
نام و نام خانوادگی: _____
نام مؤسسه: _____
نشانی دقیق: _____

به پیوست رسید بانکی شماره _____
بابت اشتراک یکساله ارسال می‌گردد.
شماره‌های _____
شروع اشتراک از شماره _____
تعداد مورد درخواست: _____

تاریخ و امضاء: _____